

Svar på skriftligt spörsmål SSS 139/2018 rd

Svar på skriftligt spörsmål om familjeledigheter för regnbågsfamiljer

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 139/2018 rd undertecknat av riksdagsledamot Jani Toivola / gröna m.fl.:

På vilket sätt ämnar regeringen främja en jämlik ställning för regnbågsfamiljer i systemet med familjeledigheter?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Regeringen har i ramförhandlingarna våren 2018 bestämt vissa åtgärder i syfte att minska ojämlikheten. I och med dem förbättras bland annat plural- och adoptionsfamiljernas ställning. Föräldrapenningperioden för en adoptionsförälder förlängs till 233 vardagar från och med den dag då barnet tas i vård. En adoptionsförälders rätt till föräldraledighet beviljas dessutom alla som adopterar ett barn under 18 år i sin familj. Pluralfamiljers pappor beviljas förlängd faderskapspenning. Antalet förlängningsdagar beror på antalet barn som föds eller adopteras på samma gång så att förlängningen för flera än ett barn omfattar 18 vardagar per barn. Den totala perioden för faderskapspenning kan emellertid maximalt motsvara perioden för moderskapsledighet på 105 vardagar så att förlängningen av perioden för faderskapspenningen för fyringar och flera barn än fyra som föds eller adopteras på samma gång maximalt uppgår till 51 vardagar dagar. En mor som bor ensam med barnet och som har hand om barnet beviljas fortfarande rätt till föräldrapenningdagar som motsvarar faderskapspenningen (54 vardagar) om modern är barnets enda vårdnadshavare och det inte finns en annan person som har rätt till faderskapspenningdagar.

Bestämmelserna om föräldradagpenning i sjukförsäkringslagen ändrades senast genom lagen (6/2017) som trädde i kraft 1 mars 2017 i anslutning till ändringen av äktenskapslagen (156/2015) som riksdagen godkände i december 2014. Dessa ändrades så att en kvinnlig maka eller sambo till barnets mor har rätt till föräldra- och faderskapspenning på samma grunder som moderns manlig make eller sambo. Samma bestämmelser om föräldradagpenning kom således att gälla för makar som lever i registrerade parförhållanden som för äkta makar. Äkta makar av samma kön som adopterar ett barn tillsammans fick rätt till en period av faderskapspenning. Dessutom ändrades lagen så att det inte krävs att en far som sköter sitt barn är eller har varit gift eller sambo med barnets mor för att få föräldra- eller faderskapspenning. Riksdagen förutsatte då den godkände lagen att regeringen fortsätter att utveckla olika familjers familjeledighetssystem utgående från social- och hälsovårdsministeriets utredningsarbete och lagstiftningen i anslutning till den så att familjernas olika levnadssituationer beaktas på ett jämlikt sätt.

Svar på skriftligt spörsmål SSS 139/2018 rd

Regeringen beslutade då den fattade beslut om budgetförslaget för 2018 att genomföra familjeledighetsreformen. Reformen genomfördes emellertid inte under den här regeringsperioden. Förändringarna som gäller regnbågsfamiljernas ställning i familjeledighetssystemet som lyfts fram i spörsmålet innebär så omfattande ändringar i det nuvarande familjeledighetssystemet att det är ändamålsenligt att bedöma dem i samband med en mera omfattande beredning som siktar på en reform av hela familjeledighetssystemet. Grunden för systemet med föräldradagpenning i enlighet med sjukförsäkringslagen skapades i en tid då den så kallade kärnfamiljen, det vill säga föräldrar som bodde tillsammans och var av olika kön och deras biologiska barn som föddes vid olika tidpunkter var den rådande familjeformen. I samband med helhetsreformen av familjeledighetssystemet kan bäst avgöras hur många personer i familjen som ska få faderskaps- eller föräldradagpenning.

Helsingfors 8.5.2018

Social- och hälsovårdsminister Pirkko Mattila